

Puzzelen met de Bosatlassen van Nederland

De afgelopen jaren zijn er veel thematische Bosatlassen van Nederland uitgebracht. Het is interessant om door die verschillende atlassen heen te bladeren en nieuwe dingen te leren.

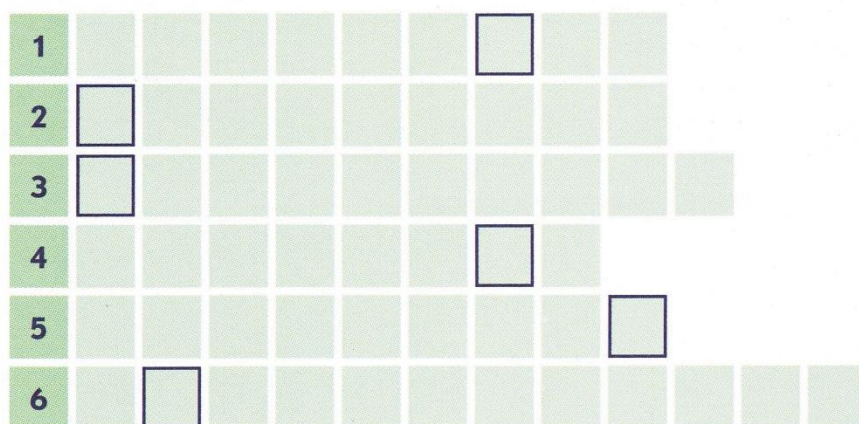
DE WATERWOLF

Als laagveen afgegraven is, ontstaan waterplassen. Door stormen kalft de oever steeds verder af, het water 'eet' het land als het ware op. De bevolking geeft dit gevaar een speciale naam: 'de waterwolf'. Waterwolf wordt ook de vaste bijnaam van het Haarlemmermeer. De plas is op 26 mei 1573 al zo groot dat er zelfs een complete zeeslag tussen een Spaanse en Hollandse vloot kan plaatsvinden. Het meer groeit gestaag en vreet niet alleen land, maar zelfs complete dorpen: Nieuwerkerk en Rijk verdwijnen in de zeventiende eeuw in de golven, en ook de buitenwijken van Aalsmeer moeten eraan geloven. Al in die tijd heeft de Amsterdamse waterbouwkundige Leeghwater een plan ontwikkeld om de waterplas droog te leggen, maar uiteindelijk zal het tot 1848 duren voordat wordt begonnen met het droogmalen van het meer. Een unicum in die tijd: er worden geen windmolens maar stoomgemalen voor ingezet.

Op 1 juli 1852 valt het meer droog. Op de kaarten zien we de situatie vlak voor (1845) en vlak na (1860) de droogmaking.

- 1 Afdeling van de polder met de naam van een voormalig eilandje.
- 2 In deze plaatsnaam zit het Middelnederlandse woord *scalc* ('dienaar, knecht') verborgen.
- 3 Naam van stoomgemaal op de westoever van het meer.
- 4 Naam van één van de vier forten rond het meer, met nog steeds internationale allure.
- 5 Water dat pas in 1865 wordt drooggemalen, nu naam van Amsterdamse wijk.
- 6 Noordelijk meer, door landafslag in 1508 opgeslokt door het Haarlemmermeer.

Als de vragen juist zijn beantwoord, verschijnt de naam van een dorp langs het meer, tegenwoordig een Amsterdamse stadswijk.

De oplossing:

Rond 1845

Rond 1860

